

Basisbank A/S  
Att.: Att.: Bestyrelse og Direktion

1. oktober 2021

Ref. YARO

J.nr. 21-006361

## Efterlevelse af påbud og nyt påbud

### Afgørelse

Finanstilsynet påbyder Basisbank A/S at foretage en kreditværdighedsvurdering i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, jf. § 43, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed forud for indgåelsen af en kreditaftale for lån, herunder i alle tilfælde at foretage vurderingen af låntagers kreditværdighed på baggrund af fyldestgørende oplysninger og ikke undlade at indhente dokumentation for en del af låntagers udgifter.

**FINANSTILSYNET**  
Århusgade 110  
2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82  
Fax 33 55 82 00  
CVR-nr. 10 59 81 84  
finansstilsynet@ftnet.dk  
www.finanstilsynet.dk

**ERHVERVSMINISTERIET**

### Baggrund

Finanstilsynet gav den 20. juni 2019 Basisbank A/S (Basisbank) et påbud om at foretage en kreditværdighedsvurdering i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, jf. § 43, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed forud for indgåelsen af en kreditaftale, herunder at beregne rådighedsbeløb for alle lån, også ved lån med ejendomsforbehold, medmindre lånets størrelse, løbetid, låntagers indkomst m.v. tilsammen tilsiger, at det ikke vil være proportionalt at beregne rådighedsbeløbet samt at foretage en individuel og realistisk vurdering af, om låntagers rådighedsbeløb er tilstrækkeligt til at kunne servicere lånet.

Basisbank sendte den 20. september 2019 en redegørelse for efterlevelse af påbuddet og supplerede den 10. december 2019 med yderligere oplysninger efter anmodning fra Finanstilsynet. Basisbank sendte den 2. juni 2021 opdaterede oplysninger om bankens proces for kreditværdighedsvurdering af forbrugere efter anmodning fra Finanstilsynet.

Basisbank har bl.a. oplyst følgende om bankens proces for kreditværdighedsvurdering:

*"Banken har indført systematisk indsamling af dokumentation for kundernes faste omkostninger. Dokumentationen kan opnås på tre overordnede måder*

- *Registeropslag (fx ejendomsskatter, daginstitutionspladser mv.)*
- *Fremsendelse af BS oversigter, kontoudtog mv.*
- *Mindre betydende poster sammenholdes med et af banken udarbejdet skyggebudget – et budget som kunden ikke ser, men som banken genererer på baggrund af generelle oplysninger fra kunden."*

Basisbank har ikke nærmere redegjort for, hvilke af låntagers faste udgifter, der udgør *"mindre betydende poster"*.

Af dokumentet "Forretningsgang for Kundeservice kreditværdighed", s. 3-4 fremgår en liste over, hvilket materiale banken kan bede om at få indleveret i forbindelse med vurdering af kundens kreditværdighed, samt bankens interne minimumskrav til, hvilke udgifter der skal indhentes dokumentation for. Udgifter, der ikke er omfattet af Basisbanks minimumskrav for dokumentation, er bl.a.:

- Forbrugsafgifter (spildevand, renovation mv.)
- Vand, varme og elektricitet
- Offentlig transport

## **Retlig grundlag**

Långivere skal vurdere forbrugeres kreditværdighed, inden de bevilger lån. Det følger af kreditaftalelovens § 7 c:

*"§ 7 c. Kreditgiveren skal inden kreditaftalens indgåelse vurdere forbrugers kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i relevante databaser.*

*Stk. 2. Hvis kreditgiveren og forbrugeren efter kreditaftalens indgåelse bliver enige om at ændre det samlede kreditbeløb, skal kreditgiveren ajourføre de finansielle oplysninger, som kreditgiveren har om forbrugeren. Før enhver væsentlig forhøjelse af det samlede kreditbeløb skal kreditgiveren atter vurdere forbrugers kreditværdighed.*

*[Stk. 3.]"*

Det fremgår af lovbemærkningerne<sup>1</sup> til kreditaftalelovens § 7 c, at vurderingen af forbrugeres kreditværdighed skal ske med henblik på at vurdere, om forbrugeren vil være i stand til at betale de forudsatte afdrag på kreditbeløbet og ikke med henblik på at vurdere långiverens tabsrisiko:

*”Bestemmelsen indebærer, at kreditgiveren altid vil skulle indhente fyldestgørende oplysninger og på baggrund af disse oplysninger foretage en vurdering af forbrugeres kreditværdighed. Oplysningerne kan efter kreditgiverens skøn indhentes hos forbrugeren og ved søgning i relevante databaser, fx hos kreditoplysningsbureauer.*

*Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forbrugerkreditdirektivets overordnede formål om at øge forbrugerbeskyttelsen, og vurderingen af forbrugeres kreditværdighed skal derfor ske med henblik på at vurdere, om forbrugeren på baggrund af dennes økonomiske situation ved hjælp af fx løbende indtægter, låneomlægning eller realisation af aktiver vil være i stand til at betale de forudsatte afdrag på kreditbeløbet, og ikke med henblik på at vurdere kreditgiverens tabsrisiko.*

*Det følger af den foreslåede bestemmelse i stk. 2, at kreditgiveren på ny skal foretage en vurdering af forbrugeres kreditværdighed, inden der sker en væsentlig forhøjelse af det samlede kreditbeløb. Ved ændring af det samlede kreditbeløb skal kreditgiveren endvidere ajourføre de finansielle oplysninger om forbrugeren, som kreditgiveren har registreret.”*

EU-Domstolen har fastslået, at det kan være tilstrækkeligt at vurdere en låneansøgers kreditværdighed ud fra de oplysninger, som låneansøgeren selv giver, hvis de er fyldestgørende og vedlagt dokumentation. Långiver har ikke pligt til at foretage en systematisk efterprøvelse af låneansøgerens oplysninger og dokumentation. Det fremgår af præmisserne 35-39 i en præjudiciel afgørelse<sup>2</sup> fra 2014 om fortolkningen af artikel 8 i forbrugerkreditdirektivet, som kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1 og 2, implementerer:

*”35. I denne henseende fremgår det af 26. betragtning til nævnte direktiv, at kreditgivere bør bære ansvaret for at kontrollere den enkelte forbrugers kreditværdighed, og at de med henblik herpå bør kunne anvende ikke blot oplysninger, som forbrugeren har givet i forbindelse med forberedelsen af den*

<sup>1</sup>Forslag til lov om ændring af lov om kreditaftaler og lov om markedsføring (ændring som følge af forbrugerkreditdirektivet), fremsat den 16. december 2009, Folketingstidende 2009-2010, A, L 91 som fremsat, side 51.

<sup>2</sup>EU-Domstolens dom af 18. december 2014, C-449/13 (Consumer Finance). Sagen vedrørte franske forbrugeres billån og forbrugslån, begge på ca. 150.000 kr. Ifølge den franske forbrugerftalelov fortaber forbrugslånselskaber helt eller delvist retten til renter, hvis selskabet ikke har efterprøvet forbrugeres kreditværdighed inden bevilling af lån, jf. præmis 10.

*pågældende kreditaftale, men også oplysninger, der er givet under et længe-revarende forretningsforhold. Denne forpligtelse tilsigter således at ansvarlig-gøre kreditgiverne og undgå udbetaling af kreditter til forbrugere, der ikke er kreditværdige.*

*36. Direktiv 2008/48 angiver ikke en udtømmende opregning af de oplysninger, som kreditgiveren skal bruge for at efterprøve forbrugerens kreditværdighed, og præciserer heller ikke, om disse oplysninger skal kontrolleres, og på hvilken måde de skal kontrolleres. I stedet giver affattelsen af artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48, læst i lyset af 26. betragtning til dette, kreditgiveren en skønmargin med henblik på at afgøre, om de oplysninger, denne er i besiddelse af, er tilstrækkelige eller ej til at dokumentere forbrugerens kreditværdighed, og om han skal efterprøve disse ved hjælp af andre beviselementer.*

*37. Heraf følger det for det første, at det påhviler kreditgiveren i hvert enkelt tilfælde og under hensyntagen til de specifikke omstændigheder i forbindelse hermed, at afgøre, om de nævnte oplysninger er brugbare og fyldestgørende med henblik på efterprøvelsen af forbrugerens kreditværdighed. I denne henseende kan spørgsmålet om, hvorvidt de pågældende oplysninger er fyldestgørende, afhænge af omstændighederne i forbindelse med indgåelsen af kreditaftalen, forbrugerens personlige situation og det beløb, der er tale om i aftalen. Denne kontrol kan finde sted ved hjælp af dokumentation af forbrugers finansielle situation, men det kan ikke udelukkes, at en kreditgiver kan tage hensyn til det forudgående kendskab til den potentielle låntagers finansielle situation i forhold til det lån, som han kan få tildelt. Simple, uunderbyggede erklæringer, som forbrugeren fremsætter, kan dog ikke i selv kvalificeres som fyldestgørende oplysninger, hvis de ikke er vedlagt dokumentation.*

*38. For det andet og med forbehold for andet punktum i artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48, hvorefter medlemsstaterne kan opretholde kreditgiverens forpligtelse til at søge i en database i deres lovgivning, pålægger direktiv 2008/48 ikke kreditgivere at foretage en systematisk efterprøvelse af rigtigheden af de oplysninger, forbrugeren fremkommer med. Afhængigt af omstændighederne i hvert enkelt tilfælde kan kreditgiveren enten stille sig tilfreds med de oplysninger, som forbrugeren er fremkommet med, eller vurdere, at det er nødvendigt at indhente en bekræftelse af disse oplysninger.*

*39. På baggrund af ovenstående betragtninger skal det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48 skal fortolkes således, at den på den ene side ikke er til hinder for, at efterprøvelsen af forbrugerens kreditværdighed alene sker på baggrund af oplysninger, som denne sidstnævnte er fremkommet med, på betingelse af, at disse oplysninger er fyldestgørende, og at simple erklæringer fra forbrugers side er vedlagt dokumentation, og at den på den anden side ikke pålægger kreditgiveren at foretage*

*en systematisk efterprøvelse af rigtigheden af de oplysninger, forbrugeren fremkommer med.”*

Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden har udarbejdet en vejledning, der dels beskriver, hvordan forpligtelsen til at kreditværdighedsvurdere forbrugere *kan* opfyldes, dels giver en række praktiske anvisninger herpå. Vejledningen afspejler Finanstilsynets og Forbrugerombudsmandens fortolkning af gældende ret.

Det fremgår af vejledningen, at der altid *skal* foretages en kreditværdighedsvurdering af den enkelte låntager, uanset lånebeløbets størrelse og formålet med lånet. Vurderingen *skal* foretages på baggrund af fyldestgørende oplysninger om låntagers indtægter, udgifter og gæld, og kreditgiver *skal* sikre, at låntager efter optagelsen af det nye lån vil have et tilstrækkeligt rådighedsbeløb.

## **Vurdering**

Finanstilsynet har konstateret, at Basisbank anvender et skyggebudget som dokumentation for *”mindre betydende poster”*. Finanstilsynet har endvidere konstateret, at Basisbanks interne minimumskrav til, hvilke udgifter der skal indhentes dokumentation for, ikke omfatter alle låntagers faste udgifter.

En kreditværdighedsvurdering skal efter kreditaftalelovens § 7 c i hvert enkelt tilfælde bestå af en individuel vurdering på grundlag af fyldestgørende oplysninger om låntager.

Finanstilsynet vurderer, at et skyggebudget ikke kan anvendes som dokumentation for låntagers faste udgifter, idet udgifterne i et skyggebudget ikke bygger på låntagers individuelle, faktiske udgifter, og derfor kan afvige fra disse.

Finanstilsynet finder, at i det omfang Basisbank ikke indhenter dokumentation for alle låntagers faste udgifter, er der risiko for, at låntagers beregnede rådighedsbeløb afviger fra låntagers faktiske forhold. Basisbank kan derfor ikke være sikker på, at låntager reelt er i stand til at betale de forudsatte afdrag på lånet.

På baggrund af ovenstående er det Finanstilsynets vurdering, at Basisbanks proces for kreditværdighedsvurdering ikke foretages på baggrund af fyldestgørende oplysninger om låntager, og derved ikke er i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1.

På den baggrund påbyder Finanstilsynet Basisbank A/S at foretage en kreditværdighedsvurdering i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c,

stk. 1, jf. § 43, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed forud for indgåelsen af en kreditaftale for lån, herunder i alle tilfælde at foretage vurderingen af låntagers kreditværdighed på baggrund af fyldestgørende oplysninger og ikke undlade at indhente dokumentation for en del af låntagers udgifter.

### **Opfølgning**

Finanstilsynet sendte den 31. august 2021 udkast til afgørelse i høring hos Basisbank med frist den 22. september 2021. Finanstilsynet modtog høringsvar fra Basisbank den 20. september 2021.

Basisbank har noteret sig afgørelsen og har oplyst, at påbuddet allerede efterleveres, idet Basisbank nu systematisk efterprøver alle faste udgifter i ansøgers budget. Basisbank har som dokumentation for efterlevelse af påbuddet indsendt "Forretningsgang for kundeservice, kreditværdighedsvurdering" dateret 6. september 2021. Det fremgår af forretningsgangen, at samtlige poster i kundens budget skal dokumenteres med undtagelse af medielicens, da denne udgift er ens og obligatorisk for alle.

Finanstilsynet finder på baggrund af ovenstående, at Basisbank har indsendt fyldestgørende dokumentation for efterlevelse af påbuddet.

### **Klagevejledning**

Finanstilsynets afgørelse kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest fire uger efter, at den er modtaget. Det følger af § 372, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed. Klagen skal sendes pr. e-mail til adressen [ean@naevneneshus.dk](mailto:ean@naevneneshus.dk) eller pr. post til Erhvervsankenævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg, tlf. 72 40 56 00.

Det er forbundet med et gebyr at klage til Erhvervsankenævnet. Yderligere information om klagegebyr og opsættende virkning kan findes på Erhvervsankenævnets hjemmeside, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/>, og i bekendtgørelse nr. 1135 af 13. oktober 2017 om Erhvervsankenævnet.

### **Offentliggørelse**

Det fremgår af § 354 b i lov om finansiel virksomhed, at Finanstilsynet skal orientere offentligheden om sager, som er behandlet af Finanstilsynet, og som er af almen interesse. Finanstilsynet finder, at denne sag er af almen interesse, og påbuddet vil derfor blive offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside.

Med venlig hilsen

Yasmin Rosendahl  
Fuldmægtig